

Utnämning av en gravrättsinnehavare (9-198)

GKR 11.12.2025
6/04.02/2025

Beredning

Förvaltnings- och ekonomidirektör, Timo Tulisalo, tfn 0400 156 257
Fastighets- och anskaffningschef Krista Jussila, tfn 040 4889 009

Redogörelse

[REDACTED] har skickat till gemensamma kyrkorådet en begäran (7.7.2023) om att bestämma en gravrättsinnehavare för grav 9/198 på Näsebackens begravningsplats. Graven har inte en levande gravrättsinnehavare.

I graven har först gravsatts Hilda Matilda Virtanen som har tio barn.

Gruppen som lämnade begäran har inlämnat en släktutredning som bilaga till begäran, där det framgår att av tio avkomlingar finns det levande gravberättigade i fem släktgrenar. Släktutredningen finns som bilaga till föredragningslistan.

Kyrkolagen (KL 652/2023) 3 kapitel 31 §

Innehavare av en gravrätt

Innehavaren av en gravrätt företräder dem som får gravsättas i graven och för talan i frågor som gäller graven på det sätt som föreskrivs i begravningslagen och i denna lag och som föreskrivs eller bestäms med stöd av denna lag.

Vid upplåtelse av graven avtalas det om vem som innehar gravrätten. Om inget avtal har ingåtts inom ett år från den dag då graven uppläts eller om det avtal som ingåtts inte kan följas på grund av att omständigheterna har förändrats, blir den avlidnes efterlevande make innehavare av gravrätten eller, om det inte finns någon efterlevande make, de närmaste arvingarna till den som först gravsatts i graven. Dessa ska utse en innehavare av gravrätten som företräder dem i frågor som gäller graven. Meddelande om den nya innehavaren av gravrätten ska lämnas till den myndighet i församlingen som svarar för begravningsverksamheten.

Om de närmaste arvingarna till den som först gravsatts i graven inte har avtalat om en ny innehavare av gravrätten, kan kyrkorådet utse en innehavare av gravrätten. Kyrkorådet kan ge företräde åt någon som bor på orten eller som har haft hand om skötseln av graven.

Enligt förarbeten för 3 kapitel 31 § i kyrkolagen kan kyrkorådets bestämmelse vara nödvändig i ärendet också när alla anhöriga till den avliden som först gravsattes i graven inte kan nås.

Chefen för begravningsväsendet har rätt sökanden, på basis av förvaltningslagen (FL 434/2003, 3 kapitel 11§, 6 kapitel 31§ och 34§), att alla närmaste arvingar (parter) ska höras i ärendet för att bestämma gravrättsinnehavaren innan gemensamma kyrkorådet kan utse en gravrättsinnehavare. Så har man agerat i Borgå kyrkliga samfällighet allmänt alltid när en gravrättsinnehavare har utsetts. Sökanden har i sitt brev framfört varför det är faktiskt osannolikt eller till och med omöjligt att nå alla parter enligt allmän livserfarenhet.

Chefen för begravningsväsendet har också föreslagit sökanden att det inleds kungörelseförfarande. Kungörelseförfarandet innebär att myndigheten publicerar en anmälan om det anhängiga ärendet vid graven i fråga och i ett offentligt medium, till exempel i en tidning och på nätsidor. Med kungörelseförfarandet kan man försöka nå parter, vars kontaktuppgifter är svåra att reda ut. Kungörelseförfarandet har inte utträttats.

Anhållan har förblivit anhängig utan att bli löst eftersom det har ansetts i beredningsfasen att nödvändiga utredningar (= hörande av parter) inte har inlämnats för att lösa ärendet.

Sökande [REDACTED] har anfört klagomål hos riksdagens justitieombudsman den 19.2.2024. I klagomålet begärdes att Borgå kyrkliga samfällighets förfarande utreds i ärendet som gäller förvaltningsförfarandet vid bestämning av gravrättsinnehavaren. Ett beslut om klagomålet har getts 9.10.2025 och det har getts till klagande, Borgå kyrkliga samfällighet och domkapitlet i Helsingfors stift för kännedom.

[REDACTED] har varit i kontakt med förvaltnings- och ekonomidirektören och fastighets- och anskaffningschefen per e-post den 18.10.2025 efter att beslutet har kommit för kännedom. I sin e-post begär hen, med hänvisning till beslutet, att gemensamma kyrkorådet ger sin lösning i ärendet för att utse en gravrättsinnehavare.

Som förklaring, det är viktigt att skilja mellan gravrättsinnehavare och rätt att bli gravsatt i graven. Med författningar i kyrkolagen tryggas parternas rätt till grav och möjlighet att vid behov påverka de frågor som gäller graven. Gravrättsinnehavaren däremot representerar de personer som har rätt att bli gravsatta i graven. Dessutom har hen begränsat beslutanderätt i fråga om graven och gravvården. Gravrättsinnehavaren kan dock inte hindra begravning från någon som har rätt till den enligt författningarna i kyrkolagen.

Därför har man i Borgå kyrkliga samfällighet ansett att det är viktigt att höra alla parter i ärendet för att utse en innehavare, för att trygga parternas rättssäkerhet och likabehandling. I själva lösningen kan enligt kyrkolagen följas företrädesprincipen bl.a. på basis av boende på orten.

På basis av kyrkolagen och dess förarbeten kan konstateras att det är primärt att komma överens om gravrättsinnehavaren och sekundärt att kyrkorådet har behörighet. Myndigheten kan med hänvisning till detta förutsätta en utredning om att parterna har hörts där det framgår ärenderelaterade strävan efter utredning och överenskommelse. Enligt förvaltningslagen har myndigheten skyldighet att se till att det finns nödvändiga uppgifter och utredningar för att lösa ärendet. Med hänvisning till samma lag ska parten medverka i utredningen av det ärende som hen har satt igång.

Fastighets- och anskaffningschefen har diskuterat med sökandena om att höra alla gravberättigade. I samförstånd med sökanden kom man fram till att kungörelseförfarandet påbörjas för att nå och höra övriga parter.

Det bifogade kungörelsebrevet har inlämnats vid graven i fråga och publicerats på församlingens nätsida 6.11.2025. De parter som vill inverka på behandlingen av ärendet har begärts ta kontakt med byrån för gravärenden senast onsdag 3.12.2025. Kungörelsen har således varit offentligt till påseende minst 14 dygn.

Inom tidsfristen har ingen kontaktat byrån för gravärenden i fråga om denna utnämning av gravrättsinnehavare.

I och med kungörelseförfarandet kan man påvisa strävan efter att nå åtminstone en del av representanter för övriga släktgrenar, då det kan anses att man har i tillräckligt stor utsträckning försökt nå representanter för också de släktgrenar som inte är närbesläktade med den person som föreslås till gravrättsinnehavare.

I ansökan framgår att gravskötsel har i själva verket och huvudsakligen förblivit till den person som föreslås till gravrättsinnehavare.

Föredragande

Förvaltnings- och ekonomidirektören:

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkorådet beslutar utse xxx till gravrättsinnehavare för grav 9-198 enligt ansökan. Beslutet kungörs till parterna på graven och elektroniskt enligt KL 10 kap. 26 §.

Beslut